

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W. XVI Wydział Gospodarczy z dnia 16 września 2013 roku sygn. akt XVI GC 1034/12

Pozwem złożonym w dniu 27 kwietnia 2012 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (dalej: (...) Sp. z o. o.) wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...) S.A.) kwoty 3.899,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 03 lutego 2012 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając swoje stanowisko powód podniósł, iż dochodzi zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, do których prawo nabył w drodze cesji wierzytelności od poszkodowanego w kolizji z dnia 19 sierpnia 2011 r. Sprawca ww. kolizji objęty był ochroną ubezpieczeniową przez (...) S.A. (pozew k. 3-10).

W nakazie zapłaty wydanym w dniu 08 maja 2012 r. w sprawie o sygn. akt XVU GNC 2303/12 powództwo zostało uwzględnione w całości zobowiązując pozwanego, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 3.899,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 03 lutego 2012 r. oraz kosztami procesu (nakaz zapłaty k. 46).

Pozwany zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania. Roszczenie powoda zostało zakwestionowane zarówno co do zasady jak i co do wysokości. W ocenie pozwanego powód nie wykazał niezbędnych przesłanek odpowiedzialności (...) S.A. Przede wszystkim nie udowodnił, iż najem samochodu był konieczny, ponadto rzeczywisty czas naprawy uszkodzonego w przedmiotowej kolizji pojazdu prawdopodobnie nie pokrywa się z czasem najmu samochodu zastępczego. Pozwany zakwestionował również koszty wynajmu pojazdu zastępczego, podnosząc, iż stawka jaką przyjął powód znacznie przewyższa ceny innych podmiotów świadczących tego typu usługi. Również prawdziwość faktury (...) wystawionej przez powoda oraz skuteczność umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy (...) sp. z o. o. i poszkodowanym zostały zanegowane przez pozwaną towarzystwo ubezpieczeń (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 50-52).

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał stanowisko przedstawione w pozwie oraz ustosunkował się do zarzutów pozwanego zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty (odpowiedź na sprzeciw k. 78-82v.).

Postanowieniem wydanym w dniu 15 lutego 2013 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu motoryzacji na okoliczność ustalenia wysokości czynszu najmu pojazdu o klasie porównywalnej do pojazdu marki M. (...) jako stawki rynkowej samochodu tej samej klasy co pojazd zastępowany, na lokalnym rynku, w okresie od listopada do grudnia 2011 r. przy uwzględnieniu faktycznego czasu najmu przez 20 dni na rynku (...), zobowiązując biegłego w szczególności do wskazania, czy stawka najmu zastosowana przez powoda odbiega od stawek stosowanych na rynku lokalnym, a jeżeli tak, to z jakich względów. Opinia została złożona do akt sprawy i nie była kwestionowana przez strony (postanowienie k. 107; opinia k. 117-142).

Na rozprawie w dniu 16 września 2013 r. poprzedzającej wydanie w sprawie wyroku pełnomocnicy stron podtrzymali dotychczasowe stanowiska w sprawie (protokół k. 157).

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 sierpnia 2011 r. w W. doszło do kolizji drogowej z udziałem pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...) prowadzonego przez M. G. oraz pojazdu marki O. (...) o nr rej. (...), którego kierowcą był M. N.. Sprawca kolizji – M. N. legitymował się umową ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej, zawartą z (...) S.A.

Dowód: Umowa najmu (...) ((...)) nr (...) k. 11-14; okoliczności bezsporne; oświadczenie sprawcy kolizji- dokument w aktach szkody.

Uszkodzony pojazd marki M. (...) został oddany do naprawy w serwisie (...) sp. z o. o. w dniu 16 listopada 2011 r.

Dowód: arkusz naprawy pojazdu najemcy k. 18; kalkulacja naprawy- w aktach szkody; opis naprawy pojazdu k.

W dniu 22 listopada 2011 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. jako wynajmującym reprezentowanym przez P. P. a M. G. została zawarta „Umowa najmu (...) ((...)) nr (...)”, której przedmiotem był samochód zastępczy marki S. (...) o nr rej. (...). W umowie strony określiły okoliczności zdarzenia, dane uszkodzonego pojazdu i jego właściciela, dane sprawcy wypadku drogowego, a także w § IV umowy ustaliły czynsz najmu- najemca zobowiązał się zapłacić wynajmującemu czynsz najmu za auto zastępcze w wysokości wynikającej z Cennika (...) ((...)). Najemca oświadczył, iż akceptuje stawki czynszu przewidziane dla wynajętego przez niego auta zastępczego oraz wyraził zgodę na wystawienie przez wynajmującego faktury (...) za usługę bez podpisu najemcy. Ponadto strony zgodnie postanowiły, iż zaspokojenie roszczeń wynajmującego względem najemcy z tytułu czynszu najmu nastąpi w drodze przeniesienia na wynajmującego wierzytelności z tytułu zwrotu kosztów najmu auta zastępczego przysługującej najemcy względem towarzystwa ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody. M. G. oświadczyła również, że pojazd zastępczy jest jej niezbędny do dojazdu do pracy- ok. 50 km.

Dowód: Umowa najmu (...) ((...)) k. 11-14; pełnomocnictwo dla P. P. k. 19; oświadczenie najemcy k. 20; odpis z (...) Sp. z o. o. k. 38-44.

W tym samym dniu tj. 22 listopada 2011 r. poszkodowana, jako zbywca wierzytelności (cedent), zawarła z (...) sp. z o.o., jako nabywcą wierzytelności (cesjonariusz), umowę przelewu wierzytelności obejmującej prawo do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego od (...) sp. z o.o., przysługującej mu w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 19 sierpnia 2011 r. spowodowaną przez kierującego pojazdem o nr rej. (...) likwidowaną przez (...) S.A. Wraz z wierzytelnością główną przeszły na nabywcę wierzytelności wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Poszkodowana podpisała także oświadczenie, w którym poinformowała (...) S.A., iż na czas naprawy uszkodzonego pojazdu skorzystała z przysługującego jej prawa najmu pojazdu zastępczego udostępnionego przez (...) sp. z o.o. oraz, iż na mocy umowy zawartej z (...) sp. z o.o. dokonała cesji wierzytelności jej przysługującej.

Dowód: umowa cesji wierzytelności k. 15; oświadczenie dla towarzystwa ubezpieczeń k. 16

Pojazd zastępczy marki S. (...) o nr rej. (...) został wydany w dniu 22 listopada 2011 r., zaś jego zwrot miał miejsce 12 grudnia 2011 r. Pojazd został zwrócony przed zakończeniem naprawy uszkodzonego samochodu marki M. (...).

Dowód: (...) k. 17; arkusz naprawy pojazdu k. 18

Po zakończeniu najmu pojazdu zastępczego, (...) sp. z o.o. w dniu 27 grudnia 2011 r. wystawił na rzecz M. G.. fakturę VAT nr (...) na kwotę 3.899,10zł brutto (3.170,00 zł netto) za wynajem pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) przez okres 20 dni tj. od dnia 22 listopada 2011 r. do dnia 12 grudnia 2011 r. ze wskazaniem stawki jednostkowej najmu w wysokości 158,50 zł netto za jeden dzień najmu. Kwota na fakturze (...) odpowiadała treści cennika najmu zaakceptowanego przez M. G.. Jakość ofert firm wynajmujących pojazdy po najwyższych stawkach, zbliżona jest do usług oferowanych przez (...) sp. z o. o., a stawka zastosowana przez niego mieściła się w granicach stawek spotykanych na rynku, możliwe było jednakże wynajęcie samochodu zastępczego klasy wynajętego przez M. G., po niższej stawce.

Dowód: faktura VAT (...) k. 22; cennik (...) ((...)) k. 35; przykładowe cenniki k. 58-67v.; opinia biegłego k. 121

Pismem datowanym na 29 grudnia 2011 r. (...) sp. z o. o. wezwał (...) S.A. do zapłaty kwoty 3.899,10 zł tytułem pokrycia kosztów najmu auta zastępczego. Wezwanie wpłynęło do towarzystwa ubezpieczeń w dniu 03 stycznia 2012 r.

Dowód: zgłoszenie roszczenia z wezwaniem do zapłaty k. 23-23.; zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji k. 27-28.

Wobec odmowy zapłaty przez (...) S.A., (...) S.A. skierował do niego przedsądowe wezwanie do zapłaty.

Dowód: pismo z 17.01.2012 k. 31-32; przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 29-30

Wobec ponownej odmowy zapłaty, (...) sp. z o. o. wystąpił z przedmiotowym powództwem.

Dowód: pismo z 22.02.2012 k. 33-34; pozew k. 3-10; rozrachunki k. 21

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów złożonych w sprawie i znajdujących się w aktach sądowych a w tym w aktach szkody a także w oparciu o twierdzenia stron co do okoliczności niespornych. Autentyczność złożonych dokumentów nie była kwestionowana, jednakże pełnomocnik pozwanego zakwestionował prawdziwość wystawionej przez powoda faktury (...). Należy mieć na uwadze, iż dokumenty te w większości stanowiły dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. Stosowanie do treści art. 233 k.p.c. Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia faktycznego a w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne.

Z kolei na okoliczność ustalenia wysokości czynszu najmu pojazdu o klasie porównywalnej do pojazdu marki M. (...) jako stawki rynkowej samochodu tej samej klasy co pojazd zastępowany, na lokalnym rynku, w okresie od listopada do grudnia 2011 r. przy uwzględnieniu faktycznego czasu najmu przez 20 dni na rynku (...), zobowiązując biegłego w szczególności do wskazania, czy stawka najmu zastosowana przez powoda odbiega od stawek stosowanych na rynku lokalnym, a jeżeli tak, to z jakich względów, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego. Strona pozwana zakwestionowała bowiem wysokość czynszu najmu pojazdu zastępczego, wskazując, iż stawka zastosowana przez powoda jest zawyżona. W ocenie Sądu Rejonowego opinia ta ma charakter kompletny, całościowy, a także jest rzetelna. Została bowiem sporządzona przez biegłego z listy Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, co do którego nie sposób twierdzić, iż zainteresowany był w rozstrzygnięciu na rzecz którejkolwiek ze stron postępowania, a w szczególności co do ustalenia kwestii zawartych w postanowieniu tutejszego Sądu Rejonowego z dnia 15 lutego 2013 r. Zaznaczyć także należy, iż biegły sporządził opinię kompleksowo i zgodnie z tym postanowieniem. Opinia jest jasna, logiczna, a wyliczenia i wnioski w niej zawarte nie budzą wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego roszczenie strony powodowej uznać należy za uzasadnione w całości a jego podstawą prawną był art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 509 § 1 k.c.

W ramach niniejszego procesu powód – (...) sp. z o.o. twierdził, iż została na niego przeniesiona wierzytelność poszkodowanej powstała na skutek kolizji samochodowej z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zapłatę odszkodowania za szkodę w postaci kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. W konsekwencji powodowi przysługuje, jako cesjonariuszowi, roszczenie w takim samym zakresie i o takiej samej treści, jak osobie poszkodowanej. Sytuacja osoby odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego nie mogła bowiem ulec zmianie wskutek przejścia roszczenia na cesjonariusza. Zgodnie więc z przytoczonym art. 436 § 2 k.c. odpowiedzialność posiadaczy samoistnych pojazdów mechanicznych opiera się wówczas na zasadach ogólnych. Na powodzie spoczywał zatem obowiązek udowodnienia winy sprawcy szkody (art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c.) oraz ciężar wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej tj. zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, powstania szkody i jej wysokości, jak również związku przyczynowego pomiędzy rzeczoną kolizją a zaistniałą szkodą.

W przedmiotowej sprawie roszczenie skierowane jest do ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy kolizji drogowej. Zgodnie zaś z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa. Zakres zaś świadczeń ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego reguluje art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003, nr 123, poz. 1152 z późn. zm.).

W myśl tego przepisu odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Przepis ten odsyła więc do ogólnych zasad prawa cywilnego a zakres obowiązku odszkodowawczego został określony w art. 361 § 1 k.c. Stosownie do §1 tego przepisu zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W myśl zaś § 2 art. 361 k.c. w granicach określonych przez § 1 tego przepisu, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Z mocy art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Zdaniem Sądu, koszty wynajmu samochodu zastępczego na czas trwania naprawy samochodu uszkodzonego podczas kolizji mieszczą się w zakresie normalnych następstw szkody (art. 361 k.c.). Takie stanowisko wynika z utrwalonej linii judykatury, zostało zaprezentowane również przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2004 r. (sygn. akt IV CK 672/03). Sąd Najwyższy w powołanym wyroku podał, że za normalne następstwo zniszczenia pojazdu służącego poszkodowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania tej działalności w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona. Wysokość odszkodowania jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego sprawcy. Podobnie, w wyroku z dnia 26 listopada 2002 r. (sygn. akt V CKN 1397/00), Sąd Najwyższy wskazał, iż jeżeli samochód uszkodzony w wypadku komunikacyjnym mógł zostać naprawiony, to powód może żądać od zobowiązanego do naprawienia tej szkody zakładu ubezpieczeń zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego poniesionych w zasadzie jedynie w okresie naprawy samochodu. Warto zauważyć, że jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r. (sygn. akt II CK 494/03, (...) 2005, Nr 3, poz. 11). Co więcej, w wyroku z dnia 2 lipca 2004 r. (sygn. akt II CK 412/03), Sąd Najwyższy stwierdził, iż ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkodę poniesioną przez ubezpieczającego wskutek zwłoki w spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia.

Z kolei, zgodnie z art. 509 §1 i 2 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. (...) sp. z o.o. nabył wierzytelność w stosunku do (...) S.A. w wyniku stosownej umowy przelewu wierzytelności (cesji) zawartej z M. G.. Umowa ta była ważna i skuteczna. Możliwy jest bowiem przelew wierzytelności przyszłej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 r., IV CK 157/05, Lex 346081, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 czerwca 2003 r., II CKN 181/01, Lex 121706), chociaż tak naprawdę „przyszłość” dotyczy jedynie samej wysokości wierzytelności. Obowiązek naprawienia szkody powstaje po stronie sprawcy (i jego ubezpieczyciela) w chwili zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę, jednak wierzytelność konkretyzuje się po wyliczeniu wysokości szkody. W wyniku przelewu pozwanej (...) S.A. przysługują przeciwko powodowi – jako nabywcy wierzytelności – wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy (poszkodowanemu) w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (art. 513 §1 k.c.).

W niniejszej sprawie (...) S.A. zakwestionowała powództwo w przedmiocie odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego co do zasady jak i co do wysokości twierdząc nade wszystko, że powodowa spółka nie wykazała wszystkich niezbędnych przesłanek odpowiedzialności pozwanej tj. winy sprawcy szkody, zdarzenia, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy, powstania szkody i jej wysokości, jak również związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a zaistniałą szkodą. Wbrew jednak stanowisku pozwanej, nie może jednak budzić wątpliwości, że w ramach niniejszego postępowania powódka wykazała istnienie przesłanki winy po stronie M. N., kierującego pojazdem marki O. (...) nr rej. (...) a polegającej na personalnej zarzucalności czynu tj. możliwości postawienia zarzutu niewłaściwego zachowania, przy działaniu z właściwym rozeznaniem, rozumianym jako dążenie do wyrządzenia szkody (dolus directus) lub co najmniej świadome godzenie się na powstanie takiego skutku (dolus eventualis)

lub też niedołożenie należytej staranności, przejawiającej się w niniejszej sprawie na naruszeniu przez kierującego pojazdem marki O. (...) przepisów prawa drogowego. Zachowanie to polegało na niezachowaniu należytej ostrożności przy wykonywaniu manewru zmiany pasa, co potwierdził osobiście sprawca szkody, składając w tym przedmiocie oświadczenie na piśmie, którego odpis znajduje się w aktach szkody. Pomiędzy postępowaniem kierowcy O. (...) a powstałą w pojeździe marki M. (...) szkodą istnieje normalny związek przyczynowy. Niewątpliwie można stwierdzić, że osoba kierująca pojazdem M. nie zostałaby uderzona przez kierowcę O., gdyby ten ostatni zachował należyłą ostrożność przy wykonywaniu manewru zmiany pasa i skoncentrował się na prowadzeniu pojazdu. Kierowca O. miałby wówczas możliwość właściwie ocenić sytuację panującą na drodze a tym samym zahamowania auta, widząc poprzędzający go pojazd. Jednocześnie okoliczności powstania szkody potwierdziła poszkodowana M. G., składając oświadczenie w umowie najmu (k. 11) a i sam ubezpieczyciel sprawcy szkody nie kwestionował tego faktu, refundując odszkodowanie częściowo tj co do kosztów naprawy auta. Wobec powyższego w toku przedmiotowego postępowania, za pomocą zgromadzonych dowodów została wykazana przesłanka odpowiedzialności kierującego pojazdem mechanicznym marki O. (...) w postaci winy, która niezbędna jest dla powstania jego odpowiedzialności odszkodowawczej, a co za tym idzie odpowiedzialności pozwanego (art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c w zw. z art. 822 § 1 k.c.). Jak bowiem wskazano w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2007 r. (III CZP 146/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 161) według art. 822 § 1 k.c., powstanie obowiązku zapłaty przez zakład ubezpieczeń (ubezpieczyciela) odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC zakłada powstanie odpowiedzialności ubezpieczonego, czyli samego ubezpieczającego lub osoby, na której rzecz ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia, za szkody wyrządzone osobom trzecim. Zobowiązanie do zapłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC ma więc ze swej istoty charakter akcesoryjny, tylko zatem wtedy, gdy ubezpieczony stanie się zgodnie z przepisami prawa cywilnego odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, dochodzi do powstania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń wobec tej osoby z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Z kolei, w niniejszej sprawie koniecznym jest odniesienie się do kwestii ważności umowy najmu, jako warunkującej wypłatę odszkodowania. Strona powodowa i poszkodowana zawarli w dniu 22 listopada r. umowę najmu (określoną jako „Umowa Najmu (...) ((...)) nr (...)”) pojazdu zastępczego (k. 11-14) oraz umowę przelewu wierzytelności (k. 15), zgodnie z którą poszkodowany przelał na powoda swoją wierzytelność obejmującą prawo do żądania zwrotu kosztów wynikających z umowy najmu. Zawarta przez strony umowa najmu była ważna. Zgodnie bowiem z art. 659 § 1 i 2 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Czynsz może być oznaczony w pieniądzech lub w świadczeniach innego rodzaju. Umowa najmu jest umową konsensualną, odpłatną i wzajemną. Pomiędzy świadczeniem wynajmującego oraz najemcy musi istnieć ścisły związek. Treścią umowy najmu jest zobowiązanie wynajmującego do oddania najemcy rzeczy do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a także odpowiadające mu zobowiązanie najemcy do płacenia wynajmującemu umówionego czynszu (Komentarz do art. 659 kodeksu cywilnego (Dz.U.64.16.93), [w:] Z. Gawlik, A. Janiak, A. Kidyba, K. Kopaczyńska-Pieczniak, G. Koziół, E. Niezbecka, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, LEX 2010). Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 czerwca 2002 r. ((...) SA (...), niepubl.) wskazał, iż oddanie rzeczy do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, w zamian za umówiony czynsz, to essentialia negotii umowy najmu (tak też H. Ciepła (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. II, 2006, s. 252; P. Radomski, Umowy najmu i dzierżawy w kontekście problemu pobierania pożytków, Pr. Sp. 2000, nr 7-8, s. 65-70). Określenie przedmiotu najmu, jak i czynszu stanowi element konieczny i przedmiotowo istotny w umowie najmu. Wobec powyższego należy wskazać, iż do zawarcia umowy najmu nie dochodzi w wypadku, gdy nie określono w niej czynszu. Powyższe potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 września 1946 r. (C III 217/46, OSN 1947, nr 1, poz. 25). Podobne stanowisko zajęł Sąd Apelacyjny w Katowicach, który podkreślił, iż umowa najmu nie musi określać wysokości czynszu, wystarczy, że wskazuje podstawy jego określenia (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 25 września 1992 r., I ACr 384/92, OSA 1993/9/64). Z pkt IV.1 niniejszej umowy wynika, że najemca jest zobowiązany zapłacić wynajmującemu czynsz najmu, ustalony na podstawie cennika (...) ((...)) stanowiącego załącznik do niej, co oznacza, że najemca akceptuje je jako element umowy łączącej strony. Z tego samego punktu umowy wynika również, że najemca akceptuje stawki najmu stosowane w cennikach i taryfikacjach wynajmującego. Zatem spełniona jest przesłanka z art. 659 § 1 k.c. tj. ustalony jest, należący do elementów przedmiotowo istotnych umowy najmu (essentialia negotii) czynsz poprzez wskazanie

podstaw ustalenia jego wysokości. Jednocześnie strona powodowa złożyła do akt sprawy „Cennik (...) ((...))”, w którym określono ceny najmu pojazdu zastępczego klasy wynajętego przez poszkodowaną, który został przez nią podpisany (k. 35).

Nadto, obok ww. dokumentów, powód przedłożył fakturę VAT nr (...) (k. 22) opiewającą na wysokość czynszu, która obciążała poszkodowaną, przy czym kwota zastosowana przez powoda wynikająca z faktury (...) pokrywa się z treścią cennika, nie budząc tym samym wątpliwości Sądu co do ustaleń stron odnośnie wysokości czynszu najmu. Brak jest podstaw do kwestionowania prawdziwości przedmiotowej faktury (...) w oparciu o zarzuty przedstawione przez pozwanego. Sąd nie ma wątpliwości, iż możliwe jest jej powiązanie z umową najmu i cesji wierzytelności zawartymi pomiędzy poszkodowaną a powodem, chociażby poprzez porównanie marki pojazdu, jego numeru rejestracyjnego, czy okresu najmu, gdyż we wszystkich dokumentach są one takie same.

W konsekwencji należało przyjąć, że z całej sekwencji powyżej przywołanych i jednoznacznie sformułowanych dokumentów jednoznacznie wynika, że między stronami doszło do zawarcia umowy najmu w formie pisemnej, gdzie odwołanie do cennika w powiązaniu z akceptacją jego postanowień wyrażoną w formie pisemnej bez wątpienia wskazuje na konsensus co do stawki najmu. O konieczności zapłaty czynszu poszkodowana została powiadomiona przy zawieraniu umowy, przy czym miał on być pokryty z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy. Aczkolwiek więc umowa najmu nie wskazywała jednoznacznie czynszu to jednak, jak wynika z wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego, konieczność jego zapłaty istniała i była znana w szczególności najemcy. Z tego też względu Sąd ustalił, iż łącząca strony umowa określała zobowiązanie najemcy do zapłaty czynszu, a więc zawierała istotne przedmiotowo okoliczności uzasadniające najem pojazdu zastępczego.

Według dominującego poglądu wyrażanego tak judykaturze jak i w doktrynie, szkoda jest uszczerbkiem majątkowym, obejmującym różnicę pomiędzy aktualnym stanem majątkowym a stanem majątkowym jaki miały miejsce, gdyby nie doszło do zdarzenia powodującego szkodę, przy czym uszczerbek w majątku może polegać zarówno na zmniejszeniu majątku (aktywów), jak i na powstaniu nowych lub zwiększeniu się istniejących zobowiązań (pasywów), rozumianych jako ciężące na danym podmiocie obowiązki powiązane z prawami majątkowymi, przysługującymi innemu podmiotowi. Szkodą majątkową jest zobowiązanie powstałe z tytułu umowy najmu pojazdu zastępczego – spełniony lub wymagalny czynsz najmu. Są to wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodowego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty (art. 361 § 2 k.c.). Jakkolwiek Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11) wskazał, że refundacji podlegają wydatki rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego na najem pojazdu zastępczego, to rozstrzygające znaczenie ma, iż Sąd Najwyższy wyraził takie stanowisko w tej części uzasadnienia, która poświęcona jest niedopuszczalności kwalifikowania utraty możliwości korzystania z rzeczy jako szkody samej w sobie. Zatem niewątpliwie nie można jej interpretować jako zawężenie roszczenia tylko do przypadku faktycznie uiszczonego czynszu najmu. Niewątpliwie bowiem same aktywa nie dają pełnego obrazu faktycznej sytuacji majątkowej danego podmiotu. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 10 lipca 2008 r. argumentował: „Samo zaciągnięcie zobowiązania i powstanie długu oznacza "zarezerwowanie" w majątku dłużnika określonych aktywów na poczet świadczenia, którego spełnienie staje się bezwzględnie konieczne w terminie wymagalności. Dynamika szkody implikuje przyjęcie założenia, że jej wymiar może ulegać różnym zmianom, zasadne jest więc wzięcie pod uwagę całości sytuacji ekonomicznej poszkodowanego, która przejawia się także w obciążeniu stanu czynnego majątku.” (III CZP 62/08, OSNC 2009/7-8/106), w samej uchwale stwierdzając: „Pojęcie straty w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. obejmuje także wymagalne zobowiązanie poszkodowanego wobec osoby trzeciej.” W konsekwencji należy stwierdzić, że koszty najmu samochodu zastępczego, choć nie zapłacone przez bezpośrednio poszkodowanego, mogą wchodzić w skład szkody, jaką poniósł w następstwie uszkodzenia jego pojazdu. Bez wątpienia refundacji może podlegać czynsz najmu pojazdu zastępczego tak uiszczony przez poszkodowanego jaki i niezaspokojony, ale wymagalny. Wobec powyższego należało uznać, że koszty najmu samochodu zastępczego, choć nie pokryte bezpośrednio przez poszkodowanego, mogą wchodzić w skład szkody, jaką poniósł w wyniku uszkodzenia jego pojazdu i dlatego skoro powód jako cesjonariusz dochodzi wobec ubezpieczyciela sprawcy szkody roszczenia stanowiącego przedmiot cesji a obejmującego zwrot wymagalnych kosztów najmu pojazdu zastępczego, podlegają one refundacji.

Zasadniczo spornym elementem szkody w ramach niniejszego postępowania była również wysokość kosztów najmu pojazdu zastępczego za czas naprawy samochodu uszkodzonego w dniu 19 sierpnia 2011 r. Pozwany zakwestionował wysokość stawki najmu pojazdu zastępczego zastosowaną przez stronę powodową. W konsekwencji na okoliczność ustalenia wysokości czynszu najmu pojazdu o klasie porównywalnej do pojazdu marki M. (...) jako stawki rynkowej samochodu tej samej klasy co pojazd zastępowany, na lokalnym rynku, w okresie od listopada do grudnia 2011 r. przy uwzględnieniu faktycznego czasu najmu przez 20 dni na rynku (...), zobowiązując biegłego w szczególności do wskazania, czy stawka najmu zastosowana przez powoda odbiega od stawek stosowanych na rynku lokalnym, a jeżeli tak, to z jakich względów Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego mgr inż. A. N..

Biegły po zapoznaniu się z dostarczonymi aktami oraz dokumentacją dotyczącą likwidacji szkody ustalił, iż samochód wynajęty przez poszkodowanego- S. (...) zakwalifikować należy do autosegmentu B, do którego należy również pojazd M. (...). Analiza ofert wynajmu pojazdów pozwoliła biegłemu na stwierdzenie, iż czynsz najmu w największych miastach na terenie kraju jest zbliżony i nie występuje zróżnicowanie w zależności od lokalizacji, ponadto na rynku najmu pojazdów zastępczych nie następują większe wahania cen. Dla 20- dniowego wynajmu samochodu zastępczego w ówczesnym i zbliżonym okresie stawki dzienne netto wynosiły od 56,00zł netto (69,00 zł brutto) do 203,00 zł netto (250,00 zł brutto). Poszkodowana wynajęła od powoda pojazd zastępczy przy dziennej stawce 158,50 zł netto (194,96 zł brutto), zatem stawka ta mieściła się w granicach stosowanych na rynku, choć była jedną z najwyższych.

Należy zauważyć, iż opinia biegłego co do prawidłowości dokonanych wyliczeń - tak jak każdy dowód- nie wiąże Sądu, podlegając jedynie jego ocenie. Sąd nie może ograniczyć się zatem do powołania się na ustalenia znajdujące się w opinii biegłego, obowiązany jest bowiem do sprawdzenia, na jakich podstawach biegły oparł swoje stwierdzenia. Biegły wydaje opinię jedynie w zakresie stanu faktycznego, nie może więc ona zastąpić orzeczenia Sądu. Orzeczenie nie może być na niej oparte w sposób bezkrytyczny, obowiązkiem orzekającego jest dokładna ocena jej wiarygodności, prawidłowości i mocy dowodowej, według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego przeanalizowania zabranego w sprawie materiału. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego, sporządzona na piśmie jest zupełna, a przede wszystkim sporządzona przez osobę o odpowiednim doświadczeniu oraz niezbędnej wiedzy teoretycznej. Opinia jest jednocześnie jasna i w pełni zrozumiała, a wnioski wyciągnięte przez biegłego i sposób rozumowania są logiczne. W niniejszej sprawie po dokonanej analizie akt sprawy Sąd przychylił się do ustaleń biegłego, uznając iż stawka zastosowana przez powoda nie jest zawyżona w stosunku do stawek funkcjonujących na rynku.

Pozwany zakwestionował również okres najmu pojazdu zastępczego, wskazując, iż powód nie przedstawił żadnego dowodu, który mógłby potwierdzać czas naprawy uszkodzonego pojazdu i w konsekwencji- uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego a jednocześnie nie wnosząc o dopuszczenie w tym zakresie dowodu z opinii biegłego. Tymczasem szczegółowy przebieg naprawy uszkodzonego pojazdu został jednakże przedstawiony w piśmie zakładu naprawczego z dnia 17 lipca 2012 r., w którym opisano cały proces naprawy. Potwierdza to także kalkulacja naprawy, która znajduje się w aktach szkody. Sąd nie miał wątpliwości co do przebiegu naprawy przedstawionej przez serwis naprawczy, gdyż nie jest to podmiot, w którego interesie byłoby działanie na korzyść którejkolwiek ze stron- świadczył usługi jedynie na rzecz poszkodowanej- zatem w sposób profesjonalny i rzetelny został przez niego przedstawiony proces naprawy uszkodzonego pojazdu marki M. (...). Należy ponadto podkreślić, iż poszkodowana M. G. zwróciła pojazd zastępczy do (...) Sp. z o. o. przed ukończeniem naprawy uszkodzonego wskutek przedmiotowej kolizji pojazdu, co zdaniem Sądu było działaniem zmierzającym do minimalizacji poniesionej szkody. Czas najmu pojazdu marki S. (...) Sąd uznał za uzasadniony i udowodniony poprzez opis naprawy uszkodzonego samochodu przedstawiony przez serwis (...) Sp. z o. o.

Podsumowując należało uznać roszczenie strony powodowej za udowodnione w całości i orzec w pkt. I wyroku, aby pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 3.899,10 zł.

Analizując z kolei żądanie pozwu w zakresie odsetek należy zaznaczyć, iż kwestię tę reguluje art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z powołanymi przepisami, jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie dni trzydziestu, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, przy czym w razie gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas

opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń wypłaca bowiem odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o szkodzie. Strona pozwana otrzymała wezwanie do zapłaty w dniu 03 stycznia 2012 r. (k. 27), zatem 30-dniowy termin upływał w dniu 03 lutego 2012 r., zatem odsetki należało zasądzić zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przedmiotowe powództwo zostało uwzględnione w całości, a zatem na pozwanym (...) S.A. ciąży obowiązek zwrotu stronie powodowej kosztów procesu, które poniósł on w związku ze swym udziałem w sprawie. Dlatego zasadnym było w punkcie drugim wyroku zasądzenie od (...) S.A. na rzecz (...) Sp. z o. o. kwoty 812,00 zł, na którą to złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w wysokości 600,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł oraz opłata od pozwu w wysokości 195,00 zł. Koszt wynagrodzenia pełnomocnika procesowego strony powodowej będącego radcą prawnym ustalono na podstawie § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 460).

Ponadto w pkt III wyroku Sąd nakazał wypłacić na rzecz pozwanego kwotę 110,00 zł tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki zaksięgowanej pod poz. (...), albowiem stosownie do art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 – tekst jednolity, ze zm.), zgodnie z którym przepisy art. 80-82 stosuje się odpowiednio do zwrotu zaliczki, a zgodnie z art. 80 ust. 1 ww. ustawy Sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w sentencji wyroku.

03.10.2013r./Zarządzenie:

- Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego.